

Vides al descobert. Els mons viscuts del fenomen «sense sostre»	Elisabet Tejero i Laura Torrabadella	2005
Menors que emigren sols del Marroc a Catalunya	Marta Comas i Violeta Quiroga	2005
De l'Equador a Catalunya: el paper de la família i les xarxes migratòries	Claudia Pedone	2006
L'estat de la immigració a Catalunya. Anuari 2005	Maria Jesús Larios i Mònica Nadal	2006
Immigrants als instituts. L'acollida vista pels seus protagonistes	Miquel Àngel Alegre, Ricard Benito i Sheila González	2006
Processos de segregació escolar a Catalunya	Ricard Benito i Isaac González	2007
El professorat i el sistema educatiu català. Propostes per al debat	Miquel Martínez	2008
Les condicions de vida de la població immigrada a Catalunya	Marc Ajenjo, Amand Blanes, Jordi Bosch, Sònia Parella, Albert Recio, Josep San Martín i Elena Sintès	2008
Immigrants a les ciutats	Joan Carles Martori i Karen Hoberg	2008

Font: Fundació Jaume Bofill.

En l'àmbit de la sociologia, cal esmentar que la Generalitat de Catalunya, a través de la CIRIT, ha finançat diversos projectes en el període considerat, tot i ser-ne difícil la quantificació. Així, en el cas dels ajuts per a projectes de recerca en matèria d'immigració a Catalunya, en podem identificar com a mínim set l'any 2005, deu el 2006 i cinc el 2009. Per altra banda, cal esmentar les beques dels projectes Batista i Roca, destinades a finançar projectes en l'àmbit de les humanitats i les ciències socials, que han finançat diversos projectes en l'àmbit de les ciències socials en el període analitzat.

4.3.2. Els resultats de la recerca

En l'àmbit català, dues publicacions han mantingut la seva activitat en l'àmbit de la sociologia: *Papers: Revista de Sociologia*, del Departament de Sociologia de la UAB, i *Revista Catalana de Sociologia*, editada per l'Associació Catalana de Sociologia. Ambdues revistes han aconseguit mantenir l'activitat, tot i els alts i baixos en la periodicitat, i han permès a nombrosos investigadors publicar els resultats de les seves recerques.

Per altra banda, els resultats de la recerca en sociologia s'analitzen a través de la difusió científica del camp. En aquest sentit, podem observar en la taula 20 que la publicació d'articles en revistes i de llibres s'ha mantingut, tot i les pujades i baixades, relativament estable al llarg del període considerat. Per altra banda, han augmentat amb molta intensitat la presència en congressos i les tesis, les tesines i els treballs d'investigació.

TAULA 20
Resultats de la recerca en sociologia (2003-2009)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Publicacions en revistes	183	211	178	186	158	187	171
Publicacions en llibres	221	181	194	226	236	265	209
Contribucions a congressos (sense dades de la UAB)	134	180	159	186	209	257	249
Tesis, tesines i treballs d'investigació	34	46	38	53	52	57	70

Font: OR-IEC, a partir de la consulta de les bases de dades GREC UB (<https://webgrec.ub.es>), GREC URV (<http://webgrec.urv.es>), GREC UdL (<http://webgrec.udl.es>), GREC UdG (<https://webgrec.udg.edu>) GREC URL (<https://webgrec.url.es>), el Portal de producció científica de la UPF (<http://argos.upf.edu>) i Producció científica de la UAB (<http://tinyurl.com/6rfwl6>).

Com s'observa en la figura 9, el nombre de publicacions catalanes en revistes indexades en l'SSCI ha anat augmentant en el període 2003-2009. Suposa aproximadament un terç del total de les publicacions en revistes indexades en sociologia a Espanya i, amb variacions entre els anys, Catalunya se situa a molta distància de Dinamarca. A pesar d'aquesta rellevant presència en les publicacions indexades, Catalunya queda encara lluny del volum de publicacions en revistes indexades d'Holanda.

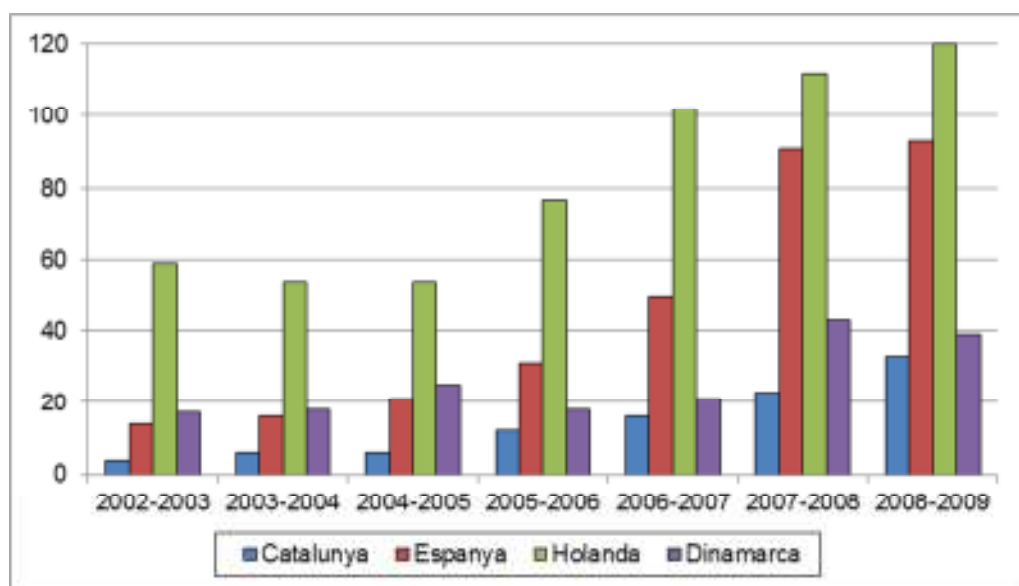

FIGURA 9. Articles publicats en revistes indexades en l'SSCI per països (2003-2009).
 Font: OR-IEC, a partir de la consulta de la base de dades SSCI.

Com hem indicat en els apartats de les altres disciplines, l'impacte de les publicacions el mesurem a partir de les citacions per article durant els tres anys posteriors a la seva publicació. Les dades per al 2009 no són completes, ja que només arriben fins al 2011.

La taula 21, mostra les citacions per article en sociologia. En el cas de Catalunya, s'observa un nombre de citacions superior al d'Espanya, però manifestament inferior al d'Holanda i Dinamarca, fet que posa de manifest la necessitat d'una internacionalització més gran de les temàtiques i les línies de recerca de la sociologia a Catalunya.

TAULA 21
Citacions per article (SSCI, 2003-2009)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*
Catalunya	2,25	2,83	3,00	4,50	2,81	2,39	1,36
Espanya	1,64	2,31	4,71	4,00	2,12	1,90	0,94
Holanda	2,68	3,91	3,69	0,94	4,49	4,06	3,98
Dinamarca	2,29	1,06	5,36	3,83	3,57	3,70	2,95

Font: OR-IEC, a partir de la consulta de la base de dades SSCI.

* Dades provisionals fins al 2011.

Citacions per article durant els tres anys següents a la publicació.

5. EL TREBALL SOCIAL

5.1. Presentació

Aquest és el primer report de la recerca en ciències socials que inclou el treball social com a disciplina pròpia. La raó d'aquest fet rau, per una banda, en la seva institucionalització com a disciplina acadèmica, que ha donat lloc a diferents departaments o seccions en l'interior de departaments i, sobretot, a la seva estabilització com a disciplina docent. Per altra banda, però, aquest augment de l'activitat docent, sens dubte vinculada a la seva orientació pràctica, implica també una menor presència en l'àmbit de la recerca.

A Catalunya, els processos d'integració del treball social a les universitats han patit un considerable retard. La realitat és que la integració del treball social a les universitats públiques catalanes no s'inicia fins l'any 2001, quan l'Escola Universitària de Treball Social de Barcelona inicia el seu procés d'integració gradual a la UB, com a Estudis de Treball Social, en el curs 2001-2002. Aquest mateix curs s'inicia el pla d'estudis reformat de treball social. Aquest procés d'integració del centre finalitzarà el setembre del 2004, amb la primera promoció amb els estudis integrats a la UB. Amb la creació de la URL, de titularitat privada, la fins aleshores Escola Universitària de Treball Social de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona inicia el procés de desadscripció de la UB per integrar-se a la nova universitat. Aquesta dilució d'estudis es pot considerar com una pèrdua important per als estudis de treball social, ja que l'escola de Barcelona havia estat durant els seus setanta anys d'existència una escola de provada qualitat pedagògica i un referent per a totes les escoles del país.⁹

En tot cas, en el present report només es presentaran unes breus línies en comú amb el conjunt dels informes presentats en el camp de les ciències socials. En aquest sentit, en primer lloc indicarem breument les entitats de recerca, on el domini de l'àmbit universitari és indiscutible, i, posteriorment, passarem a considerar la recerca realitzada. Finalment, analitzarem els resultats de la recerca realitzada a Catalunya en l'àmbit del treball social.

5.2. Entitats de recerca

5.2.1. Les universitats públiques

El treball social es troba poc difós com a disciplina acadèmica a les universitats públiques catalanes. Tot i això, cal destacar-ne la presència en el Departament de Treball Social i Serveis Socials de la Facultat de Pedagogia de la UB i en el Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social de la URV. Per altra banda, és una àrea de coneixement en el Departament de Pedagogia i Psicologia de la UdL.

9. Informació extreta del projecte docent per accedir a la plaça de titular de Josefa Fernández Barrera, professora titular d'universitat del Departament de Treball Social i Serveis Socials de la UB, defensat l'any 2003 (documentació proporcionada per la mateixa autora).

El Departament de Treball Social i Serveis Socials de la UB imparteix docència al màster d'Intervencions socials i educatives de la Facultat de Pedagogia; al màster de Formació del professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat, formació professional i ensenyament d'idiomes, adscrit a la Facultat de Formació del Professorat, així com al màster de Gestió cultural de la Facultat d'Economia i Empresa, tots a la UB. En aquest marc, l'any 2009 ha estat llegida una tesi pertanyent al camp del treball social a la Facultat de Pedagogia de la UB:

— Vicente Zueras, Irene de. *El lugar de la supervisión educativa en la formación de grado en trabajo social*. Direcció: Violeta Núñez (2009).

Per la seva banda, el Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social de la URV imparteix docència en els màsters d'Antropologia urbana, d'Antropologia mèdica i salut internacional, de Migracions i mediació social i de Joventut i societat, així com en els programes de doctorat d'Antropologia, de Migracions i mediació social i d'Intervenció social: joventut i gènere.¹⁰ La participació en els programes de doctorat ha suposat la realització en el camp del treball social de dues tesis doctorals el 2003, una el 2008 i una altra el 2009.

A continuació es poden consultar les tesis preparades i llegides en el període analitzat a la URV:

— Báñez Tello, Tomasa. *El trabajo social en Aragón. Análisis de una profesión feminizada*. Direcció: Dolors Comas d'Argemir (2003).

— Miranda Aranda, Miguel. *Pragmatismo, interaccionismo simbólico y trabajo social: De cómo la caridad y la filantropía se hicieron científicas*. Direcció: Josep M. Comelles (2003).

— Roca Roger, Montserrat. *Un altre viatge a Ítaca. La gestió de la pluridiscapacitat a la família*. Direcció: Josep M. Comelles (setembre 2008).

— Puig Cruells, Carmina. *La supervisión en la intervención social: Un instrumento para la calidad de los servicios y el bienestar de los profesionales*. Direcció: Josep M. Comelles i Jesús Hernández (desembre 2009).

10. S'hi inclou el conjunt de les activitats del departament, ja que no es poden diferenciar les que corresponen al treball social i les que corresponen a l'antropologia.

En relació amb els efectius per a la recerca, en la taula 22 es pot veure el PDI en treball social a les universitats públiques catalanes.

TAULA 22
Personal docent i investigador en treball social per universitats i cursos (2002-2009)

	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
UB	21	43	41	43	46	47	48
UdL	2	6	6	6	8	6	9
URV	11	13	10	9	8	8	8

Font: Secretaria de Recerca i Universitats (Generalitat de Catalunya).

El professorat universitari en l'àmbit del treball social ha tendit a augmentar de manera molt important en el cas de la UB. Aquest augment, però, respon més a les creixents necessitats docents que no a la recerca, ja que dels quaranta-vuit professors/es del curs 2008-2009, vint-i-set són professors associats, i dotze, col·laboradors permanents. A pesar d'això, en els darrers anys s'observa una certa tendència a l'estabilització. Igualment, el cas de la UdL mostra un assentament i creixement del professorat en el període analitzat: passa d'uns escassos dos professors a nou al final del període (2008-2009), amb sis associats, dos col·laboradors permanents i un titular d'escola universitària. Finalment, en el cas de la URV, s'ha tendit a la disminució, i dels vuit membres del PDI del curs 2008-2009, set són associats que responen a les necessitats de docència de l'àrea.

En relació amb els grups de recerca, com a grup de recerca emergent reconegut per la Generalitat de Catalunya, hi trobem el Grup de Recerca i Innovació en Treball Social (GRITS) de la UB.

5.2.2. Altres institucions de recerca

Fora de les universitats públiques, en l'àmbit del treball social, són especialment rellevants les Escoles Universitàries de Treball Social i Educació Social Pere Tarrés (EUTSES) de la URL, amb cinquanta-set professors en el bienni 2008-2009. En aquesta

institució, cal ressaltar-hi el grup de recerca emergent reconegut per la Generalitat de Catalunya Infància i família en ambients multiculturals (IFAM), vinculat a la Fundació Pere Tarrés de la URL.

5.3. La recerca

5.3.1. Els projectes de recerca

L'escàs desenvolupament de la recerca en l'àmbit del treball social, que hem vist que està especialment centrat en la docència, comporta que en el període considerat només pugui identificar-se un projecte nacional d'investigació no orientada; en aquest cas, a la URL:

— «Los menores inmigrantes no acompañados en España. Estado actual y nuevas tendencias.» Violeta Quiroga Raimúndez. Pla Nacional de Recerca Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica (2006-2009).

En el cas de la UB, cal destacar la participació en els projectes:

— «Incidencia de la Ley integral contra la violencia de género en la formación inicial del profesorado.» Participants i/o direcció: Rosa M. Alegre i Irene de Vicente. Pla Nacional de Recerca Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica (2004-2007).

— «Los menores inmigrantes acompañados en España. Estado actual y nuevas tendencias.» Participants i/o direcció: Violeta Quiroga Raimúndez. Pla Nacional de Recerca Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica (2006-2009).

Igualment, el professorat del Departament de Treball Social i Serveis Socials de la UB ha participat en el següent projecte competitiu en l'àmbit estatal:

— «Acogimiento familiar: análisis de los factores de resiliencia en familias acogedoras y de un nuevo modelo de intervención profesional.» Participants i/o direcció: Josefa Fernández, Belén Parra i Josep M. Torralba. Programa de Ciències de l'Educació. MEC (2009-2011).

Per altra banda, cal destacar la participació en els projectes europeus següents:

— «Comunidad virtual contra la violencia ejercida sobre niños y adolescentes migrantes sin red de apoyo social (CONRED).» Participants i/o direcció: Violeta Quiroga Raimúndez. Programa Daphne. UE (2001-2005).

— «Análisis y fomento de la formación continua en los nuevos yacimientos ocupacionales en el ámbito social.» Participants i/o direcció: Violeta Quiroga Raimúndez. Programa Leonardo. UE (2004-2006).

Aquesta llista resta lluny de ser exhaustiva, ja que, tant en el cas de la URV com de la UB, el professorat de treball social pot haver participat en recerques que no es poden identificar en el marc de departaments més amplis. En aquest mateix sentit, cal ressaltar l'elevat nombre de projectes, competitiu o per encàrrec, realitzats pels departaments de treball social per a ajuntaments, consells comarcals, conselleries, etc., que formen la base de la recerca orientada cap a l'acció que caracteritza la disciplina. Igualment, cal mencionar les beques dels projectes Batista i Roca, destinades a finançar projectes en l'àmbit de les humanitats i les ciències socials, que han suposat el finançament de diversos projectes en l'àmbit de les ciències socials en el període del report.

5.3.2. Els resultats de la recerca

Els resultats de la recerca en treball social en el període considerat mostren, per una banda, una certa disminució de les publicacions en revistes, però, en paral·lel al seu assentament com a disciplina acadèmica, un importantíssim augment de les tesis, les tesines i els treballs d'investigació i de les contribucions a congressos. Igualment, les publicacions de llibres també han tendit a augmentar.

TAULA 23
*Resultats de la recerca en treball social (2003-2009)**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Publicacions en revistes	24	32	22	37	29	25	19
Tesis, tesines i treballs d'investigació	3	2	3	4	3	6	14
Contribucions a congressos	14	30	22	53	26	42	48
Publicacions en llibres	26	11	21	16	17	13	38

Font: OR-IEC, a partir de la consulta de les bases de dades GREC UB (<https://webgrec.ub.es>), GREC URV (<http://webgrec.urv.es>), GREC UdL (<http://webgrec.udl.es>), GREC UdG (<https://webgrec.udg.edu>) GREC URL (<https://webgrec.url.es>), el Portal de producció científica de la UPF (<http://argos.upf.edu>) i Producció científica de la UAB (<http://tinyurl.com/6rfwl6>).

* Inclou les EUTSES.

En la figura 10 s'observa la publicació en revistes indexades en l'SSCI de manera comparada. Com es pot comprovar, les publicacions catalanes han estat escasses, si bé el 2009 se n'observa un cert augment, que pot ser degut a l'estabilització institucional de la disciplina en l'àmbit acadèmic. De totes maneres, les dades de publicacions indexades queden lluny del volum de publicacions d'Espanya, Holanda i Dinamarca.

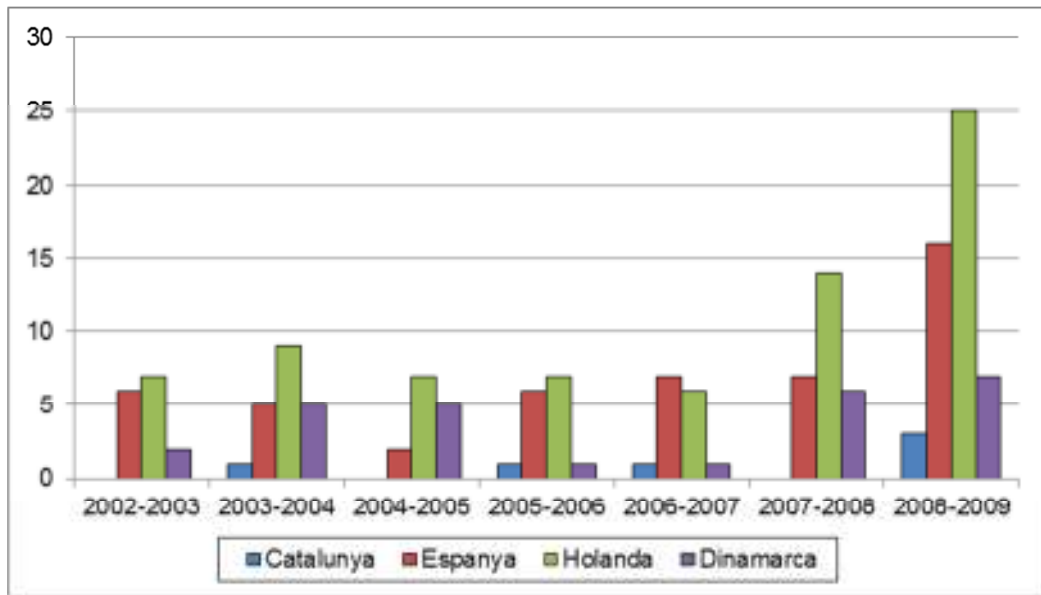

FIGURA 10. Articles publicats en revistes indexades en l'SSCI per països (2003-2009).

Font: OR-IEC, a partir de la consulta de la base de dades SSCI.

L'impacte de les publicacions es mesura considerant les citacions per article durant els tres anys posteriors a la seva publicació. En la taula 24 es comparen els índexs de citacions de Catalunya, Espanya, Holanda i Dinamarca.

TAULA 24
Citacions per article (SSCI, 2003-2009)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Catalunya	0,00	0,00	0,00	3,00	4,00	0,00	9,33
Espanya	3,50	2,20	0,50	2,00	3,43	2,57	3,44
Holanda	0,86	0,78	4,29	5,51	2,83	2,57	2,36
Dinamarca	0,50	1,60	2,60	4,00	4,00	2,00	1,57

Font: OR-IEC, a partir de la consulta de la base de dades SSCI.

* Dades provisionals fins al 2011.

Citacions per article durant els tres anys següents a la publicació.

És complicat analitzar l'impacte dels articles, ja que aquests són més aviat escassos. Tot i això, es pot observar que l'any 2004, que va registrar un cert augment de les publicacions, mostra una ràtio de citacions per article molt elevada. D'aquesta manera, podem afirmar que l'augment de les publicacions es correspon amb un augment del seu impacte.

6. CONCLUSIONS GLOBALES

L'anàlisi de la recerca duta a terme ha permès conèixer la situació de la recerca en ciències socials a Catalunya. Seguint la reflexió del report anterior, corresponent al període 1996-2002, podem afirmar que ens trobem davant d'una consolidació i estabilització de l'antropologia social i cultural, de la ciència política i de l'Administració i de la sociologia. En el període considerat, aquestes disciplines s'han establert com a àrees de coneixement amb departament propi o compartit i han anat estenent la seva presència en diverses universitats. Aquestes dinàmiques han implicat la possibilitat de desenvolupar recerca tant en l'àmbit nacional com europeu. Per la seva banda, el treball social ha consolidat la seva posició en l'àmbit docent universitari, tant públic com privat, i és una disciplina molt vinculada a la pràctica. Tanmateix, aquesta orientació pràctica implica que la vessant de recerca estigui menys desenvolupada.

6.1. *Els recursos per a la recerca*

Una anàlisi dels recursos de què es disposa a Catalunya per a la recerca en ciències socials implica considerar el nombre de departaments universitaris existents i dels professors que hi estan vinculats. En aquest sentit, s'observen diferències importants entre les tres disciplines. Observem que la seva presència és sovint compartida amb altres disciplines pròximes, i que en pocs casos s'han constituït com a departaments independents (aquests darrers, sobretot en el cas de la sociologia i, en menor grau, l'antropologia). En el cas de l'Antropologia Social i Cultural, es troba present en un departament compartit amb Història d'Amèrica i Àfrica a la UB, mentre que a la UAB s'ha constituït com a departament independent des de l'any 2004; en

canvi, comparteix departament amb Filosofia i Treball Social a la URV. Per altra banda, la Ciència Política té un departament compartit amb Dret Públic a la UAB, amb Dret Constitucional a la UB i amb Ciències Socials a la UPF. La sociologia, per la seva banda, està present amb un departament propi de Sociologia a la UAB i en dos departaments de la UB: Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions, i Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials. Així mateix, comparteix departament amb Geografia a la UdL i amb Ciències Polítiques a la UPF. Finalment, el Treball Social comparteix departament amb Serveis Socials a la UB i amb Antropologia i Filosofia a la URV.

Aquest mapa fa que el nombre de departaments i professors en cada una de les disciplines sigui prou diferent. El nombre més important de professors està vinculat a la sociologia, que, en total, té 160 professors, entre permanents i contractats, l'any 2009 (n'hi havia 133 el 2003). Tot seguit, la ciència política i de l'Administració disposa de 81 professors, entre permanents i contractats, l'any 2009 (enfront dels 66 de l'any 2003). En el cas de l'antropologia, l'any 2009 s'identifiquen 67 professors, mentre que n'hi havia 60 l'any 2003. Finalment, en el cas del treball social, s'identifiquen 65 professors l'any 2009 (dels quals, però, 54 són associats o col·laboradors permanents que, en principi, no desenvolupen una activitat de recerca important al departament), enfront dels 34 que hi havia el 2003. Com es pot observar, en el període considerat ha augmentat el professorat en totes les disciplines, si bé en l'antropologia social i cultural i la ciència política i de l'Administració l'increment ha estat menor que en la sociologia i el treball social.

En relació amb els recursos per a la recerca, és rellevant la formació de nous investigadors. Com succeí en el report del període 1996-2002, s'han considerat els estudis de tercer cicle com a específicament formatius. Els doctorats, postgraus i màsters han crescut de manera substancial en el període considerat i se n'ha augmentat l'oferta, especialment de màsters, en el marc de l'adaptació a l'espai europeu d'ensenyament superior. En aquest sentit, el nombre de tesis llegides ha estat extens i ostensiblement superior al del període anterior, fet que posa de manifest l'increment dels estudis i dels alumnes de tercer cicle. En el període considerat, s'han llegit fins a 123 tesis doctorals dirigides per antropòlegs, la majoria a la UB. En el cas de la ciència política i de l'Administració, s'han llegit 119 tesis en el període 2003-2009, la majoria repartides entre la UAB i la UPF, però amb una important presència en totes les universitats on es troba la disciplina. Per altra banda, s'han llegit 92 tesis doctorals de

sociologia, la majoria a la UAB. Finalment, en el cas del treball social, el menor desenvolupament en l'àmbit de la recerca ha comportat la lectura de només cinc tesis doctorals.

Durant el període estudiat, cal destacar la forta implantació d'importants grups de recerca. En quasi totes les disciplines destaquen grups de recerca consolidats amb un accés continuat a recursos públics de recerca estatals, però també amb un accés continuat a fons europeus. Aquesta realitat és certa en l'àmbit universitari, però també en el cas d'instituts i centres vinculats a les universitats, i pel que fa a la sociologia, també en relació amb fundacions o institucions privades.

6.2. Projectes i finançament

En relació amb l'obtenció de projectes i el finançament per a la recerca, el finançament públic pot ser competitiu o no competitiu. El primer és el més important i dóna accés al finançament més valorat i reconegut externament. Prové bàsicament del MICYT i dels programes marc de la UE. Tanmateix, també s'observa la presència d'altres institucions i organismes. Així, sense ànim de ser exhaustius i recopilant les dades corresponents als programes del MICYT i als projectes europeus més importants, identifiquem un augment de la presència d'aquests tipus de projectes. D'aquesta manera, en el cas de l'antropologia social i cultural s'identifica un mínim de 42 projectes competitius, 66 en el camp de la ciència política i de l'Administració, 68 en la sociologia i un mínim de 4 en el treball social.

En antropologia social i cultural, cal destacar-hi la importància que ha tingut el manteniment del finançament de projectes per part de l'IPEC, que ha dedicat més d'un milió i mig d'euros al finançament de projectes en el període analitzat. En el cas de la ciència política i de l'Administració, s'ha de ressaltar la importància que ha tingut el finançament de projectes per part de l'ICPS, i pel que fa al finançament i la publicació de recerques, la Fundació Jaume Bofill, que també ha exercit un paper central en el finançament de projectes en sociologia, àmbit en el qual la Fundació CIREM ha obtingut diversos projectes europeus competitius en el període considerat. Institucions i centres vinculats a les universitats d'una manera o una altra també han tingut un paper rellevant en l'obtenció de projectes en el període 2003-2009. Aquest és el cas d'institucions com ara l'IGOP, el CIDOB, l'IBEI, el CIIMU i el CED, entre d'altres.

Finalment, i recollint les aportacions que assenyalava l'anterior report, corresponent al període 1996-2002, és imprescindible remarcar que el volum de finançament de la recerca en totes les ciències socials a Catalunya és alarmantment baix i insuficient. Això és especialment cert si es compara amb la inversió en altres ciències.

6.3. Els resultats de la recerca

La difusió dels resultats de la recerca es realitza primerament per mitjà de les revistes científiques i de l'edició de llibres. Tot i això, no existeixen criteris o indicadors estandarditzats per avaluar l'impacte o la qualitat de la producció i edició de llibres i capítols de llibre. En relació amb les revistes, existeixen les d'abast estatal, però les de més ressò són les d'abast internacional i que vehiculen la informació. Tanmateix, les primeres, tot i les dificultats de periodicitat, tenen un paper central a l'hora de donar sortida a determinats treballs i recerques als quals costa trobar un espai en les publicacions internacionals. Aquestes darreres són, com dèiem, les de més difícil accés per a la publicació de treballs i, alhora, les considerades de més qualitat. En aquestes publicacions internacionals, encara s'hi han d'esmerçar més esforços. L'increment de publicacions en revistes internacionals és evident en les ciències socials, com ho és també una certa internacionalització de les línies de recerca (indicada, per exemple, pel nombre d'estudis europeus aconseguits en aquest període).

El nombre d'articles es relaciona amb el nombre de recerques dutes a terme. En el camp de l'antropologia social i cultural, el conjunt de departaments on és present ha publicat en el període considerat més de mil articles en revistes. D'acord amb les dades de l'SSCI, en el camp de l'antropologia social i cultural, s'han publicat 157 articles en revistes indexades (15,7 % del total). En el cas de la ciència política i de l'Administració, els departaments on és present han publicat 1.129 articles en el període 2003-2009, i, d'acord amb les dades de l'SSCI, només 65 en revistes indexades (5,7 % del total). Per la seva banda, en el conjunt de departaments on és present la sociologia, s'hi han publicat 1.274 articles, dels quals 100 s'han publicat en revistes indexades en l'SSCI (7,8 %). Finalment, en el cas del treball social, observem que en el període 2003-2009 s'han publicat 188 articles, dels quals només 6 són en revistes indexades en l'SSCI. És important considerar que aquestes dades són orientatives, ja que els articles publicats els tenim agregats per departaments (i, per tant, inclouen articles d'altres

disciplines quan es tracta de departaments compartits) i, en canvi, les dades de l'SSCI sí que són específiques per a cada disciplina.

Finalment, és important destacar la transversalitat de les ciències socials. En aquest sentit, nombroses tesis, recerques i publicacions corresponents als camps de la comunicació, la pedagogia, la psicologia social i l'economia es poden relacionar i tenir punts de contacte amb les ciències socials considerades en el report. Aquesta frontera difusa de les disciplines considerades comporta que nombrosos investigadors i professionals participin en recerques d'altres àmbits. Aquest fet dóna un exemple del caràcter interdisciplinari i transversal que estan adquirint les ciències socials, que n'assegura la institucionalització tant en l'àmbit docent com en el de la recerca. Igualment, aquest fet també es pot identificar en les mateixes disciplines analitzades en el report, ja que sovint és difícil diferenciar la disciplina acadèmica en què s'inscriuen, mé enllà de la seva adscripció formal.